

Saddam Hussein

Magten - for enhver pris

Saddam Hussein blev født i Tikrit i april 1937. Han sluttede sig allerede i halvtresserne til det dengang pan-arabiske Baath-parti, som byggede på en blanding af ikke-religiøs arabisk nationalisme og dele af socialistisk tankegang.

Allerede i 1956 deltog Saddam Hussein i et mislykket kupforsøg, rettet mod det irakiske kongehus. Og da kongedømmet faldt ved et andet kup to år senere, var Saddam Hussein manden, der i 1959 stillede sig i spidsen for et mislykket attentat mod den daværende præsident Qasim.

Tog kontrol i kulisserne

Saddam Hussein var en meget indflydelsesrig person i Baath-partiets top, da partiet i 1968 satte sig på magten efter et militærkup. Hussein indgik i en gruppe af tæt forbundne, også beslægtede mænd fra Tikrit, der udgjorde Baath-partiets topledelse. Og han beskrives som en mand, der i stadig højere grad erobrede kontrol og magt bag kulisserne.

I takt med at den mere folkelige præsident Ahmad Hasan al Bakr trak sig tilbage som følge af sygdom, trådte Saddam Hussein mere åbent frem.

Bakr afgav formelt sine poster i juli 1979, og Saddam Hussein overtog med det samme samtlige centrale hverv. I praksis udslettede han resterne af det mere eller mindre parti-organiserede styre, der havde fungeret siden 1968.

Saddam Husseins vej til magten, og hans sikre greb om den, er funderet i en udviklet sans for magtspil og en fuldkommen hensynsløshed.

Helt fra starten af Baath-styret i 1968 er udryddelsen af fjender og rivaler (såvel virkelige som indbildte) en central del af styrets profil. Og Saddam Hussein står som en central figur.

Talløse udrensninger

Irak har oplevet utallige udrensninger, hvor topfolk i regeringen, i militæret eller i det politiske liv fra det ene øjeblik til det næste er blevet hængt ud som forrædere og henrettet. En ganske væsentlig forklaring på styrets stabilitet er, at Saddam Hussein aldrig har tøvet med at udrydde grupper og personer alene på den mindste mistanke om, at de måske kunne udgøre en trussel.

Saddam har skrupelløst beordret regulære krigshandlinger mod dele af landet, hvor der har været en opposition. Værst er det gået ud over kurderne i den nordlige del af landet og shia-muslimerne i den sydlige del af landet.

Mens det oprindelige Baath-parti havde et sekulært politisk program, og ikke tøvede med at undertrykke grupper i de to store religiøse blokke, shia- og sunni-muslimer, har Saddam Hussein uden besvær skiftet kappe, og har siden 1990 ført sig frem som de troendes førstemand, i håb om at udnytte ethvert muligt modsætningsforhold til Vesten og USA.

For at ingen skulle være i tvivl, lod han i 1991 det irakiske flag udstyre med påskriften "Gud er stor".

Historiske ligheder

Saddam Husseins politiske karriere har en slående lighed med en anden leder, der har indskrevet sig i historien med sin grænseløse brutalitet, Sovjetunionens Josef Stalin.

Også Stalin arbejdede sig op i det politiske apparat (det russiske kommunistparti) som en mand, der ikke

sen en nøglefigur i partiapparatet, altså en mand med indflydelse bag facaden.

Da lejlighed bød sig, efter Vladimir Lenins død, brugte Stalin sit greb om "apparatet" til at udmanøvrere alle andre og sikre sig den fulde kontrol med partiet og staten.

Helt frem til sin død bevarede han magten ved skånselsløst at udrydde enhver faktisk eller indbildt opposition - hvad enten det gjaldt enkeltpersoner, nære medarbejdere, sociale grupper eller hele folkeslag.

Stalins paranoia var en drivkraft i hans magtapparat, og den var lige så grænseløs som den kult, han lod skabe om sin egen person. To træk som også præger Saddam Husseins portræt.